

DN DEBATT REPLIKER

DN Debatt Repliker. "Öppna också infrastrukturen för innovation"

PUBLICERAD 2016-11-08

REPLIK. Det är först när infrastrukturen öppnas för innovationer baserade på digitala plattformar för de realtidsinformation och proaktiv information, prissättning och betalning som en fjärde industriella revolutionen kan dra fram och på allvar omvandla transportsektorn. Innovativa företag kan här fylla en viktig uppgift genom att visa vägen för stat, landsting och kommuner, skriver forskaren Anders Gullberg.

Hagainitiativet – näringslivets arbete för Parisavtalet är mycket välkommet. Bland nio efterfrågade insatser till stöd för företagens klimatarbete (DN Debatt 4/11) saknas dock en viktig aspekt. Offentlig sektor står för halva BNP och måste omvandla de egna verksamheterna, som är grunden för samhällets samlade produktion och konsumtion. Transporterna, som Hagainitiativet tar upp ur en annan synvinkel, är ett bra exempel.

Bastjänsterna inom transportsektorn – plats på gator, vägar, p-platser och i kollektivtrafiken – produceras av offentlig sektor under monopolartade förhållanden och utan fungerande press mot effektivisering och klimatanpassning. Sättet att ta betalt för dessa tjänster avspeglar varken efterfrågan eller miljöbelastning. Med de metoder som framgångsrika internetföretag tillämpar kan detta rättas till. Det handlar om digitala plattformar för både realtidsinformation och proaktiv information, prissättning och betalning. Den offentliga sektorns transporttjänster samordnas och redan med små förändringar undviks sammanbrott så att många fler kan komma fram.

En sådan innovativ affärsmodell möjliggör kraftigt minskade köer, förutsägbarhet och premiering av klimatsmart mobilitet. Nyttotrafiken kan gynnas. Trafikanter erbjuds tillförlitliga individuellt anpassade transportmöjligheter med förhandsbetalning, guidning under färd i alla trafikslag och förslag om ändrad transport vid oförutsedd störning. Genom att ledig kapacitet i infrastruktur och fordon tas i anspråk kan praktiskt taget alla – även klimatet – bli vinnare.

Med de många avancerade tjänster som i dag erbjuds trafikanterna kan var och en göra smartare val, men utan att trafiksituationen i stort förbättras. Köer, osäkerhet, miljöhot och höga kostnader består. Det är först när infrastrukturen öppnas för denna innovation som den fjärde industriella revolutionen kan dra fram och på allvar omvandla transportsektorn.

Innovativa företag kan här fylla en viktig uppgift genom att visa vägen för stat, landsting och kommuner.

I den klimatomställning som krävs har Stockholm och därmed också Sverige unika förutsättningar att ta tåten.

Till Stockholms fördelar hör de många digitala pionjärerna och avancerade data- och tjänsteutvecklingsföretagen. Allt är uppkopplat: trafikanter, fordon och infrastruktur. Stockholm är en lagom stor liten storstad med mycket ledig kapacitet. Och framför allt, här finns redan vägavgifter, de behöver bara modifieras.

Tekniken för en omställning finns redan, men inte lagstiftning och rollfördelning mellan aktörer. Det är därför nödvändigt att reda ut

- hur ett ökat utbud, utbyte och nyttjande av öppna trafikdata från både offentlig och privat sektor ska ske,
- hur dynamisk kollektivtrafiktaxa, parkeringsavgift och vägskatt ska kunna införas,
- hur den mekanism ska utformas som samordnar dessa priser med hänsyn till trängsel och miljö.

Ge dessa uppgifter hög prioritet och foga dem till Hagainitiativets lista! Den blir då ett ännu vassare stöd till Parisavtalet – och till svenskt näringsliv.

DN Debatt. 4 november 2016

Debattartikel

Företrädare för företagen i Hagainitiativet:

"Så kan svenska företag gå före mot fossilfri ekonomi"

Repliker

Nationalekonomerna John Hassler och Per Krusell:

"Fel om köp av utsläppsrätter"

Anders Gullberg, forskare inom MISTRA-SAMS forskningsprogram vid KTH:

"Öppna också infrastrukturen för innovation"

Slutreplik från Hagainitiativet:

"Världen behöver föregångare i klimatarbetet"

Läs fler artiklar på [DN Debatt](#).

TEXT

Anders Gullberg, forskare inom MISTRA-SAMS forskningsprogram vid KTH